

ادامه از صفحه اول

ابتکار عمل‌های ایران در مذاکرات هسته‌ای

نکته مهم این است که اتحادیه اروپا در اولین واکنش خود بر روی بررسی این دعوت ایران تأکید کرده است اما پس از یک هفته موضع خود را حول مخالفت با این دعوت تهران سامان داده است. این نشان می‌دهد که اتحادیه اروپا در فاصله یک هفته‌ای، دیدگاه واشنگتن را در مورد این دعوت تهران جویا شده و پس از آگاهی از موضع نهایی امریکای به دعوت ایران پاسخ منفی داده است. در اینجا نیز می‌توان فهمید که اتحادیه اروپا قصد دارد به ایران پیام دهد که برنامه اتمی‌اش را باید با امریکا مورد حل و فصل قرار دهد. در گذشته نیز پارای از نمایندگان کشورهای ۵+۱ به طرف ایرانی به صورت تلویحی و بعضاً آشکار این پیام را منتقل کرده بودند. فراتر از این باید گفت محمد البرادعی رئیس پیشین سازمان بین‌المللی انرژی اتمی زبان تکنیکی و دیپلماتیک خود را کنار گذاشت و رسماً حل و فصل بحران اتمی ایران را در گرو گفت‌وگوی مستقیم امریکا و ایران دانست و خواهان عملی شدن این گفت‌وگوها شد.به این ترتیب می‌توان نتیجه گرفت که امریکا یک بار دیگر روی ضرورت گفت‌وگوی مستقیم با ایران حول برنامه اتمی‌اش تأکید می‌کند. امریکا برای نشان دادن موقعیت برتر خود در میان کشورهای ۵+۱ دیگر اعضای این مجموعه را به عدم پذیرش دعوت تهران ترغیب کرده است. در نتیجه، نشانه دیگری بر صحت این مقوله تکرار شده ایران مبنی بر سیاسی شدن برنامه هسته‌ای ایران و خروج آن از چارچوب حقوقی و فنی آشکار شد.

این واکنش منظومه غربی نسبت به دعوت تهران دو نکته مهم را آشکار می‌کند، یکی اینکه ایران از یک مدل مهندسی شده در نحوه برخورد با کشورهای ۵+۱ بر سر برنامه اتمی پیروی می‌کند. این مدل مهندسی شده روی برچیدن یا حداقل کاهش دستسازیز کشورها برای وحشت‌افزینی در میان بودن هدف‌های برنامه هسته‌ای ایران بنا شده است مثلاً کشورهای غربی و در راس آنان ایالات متحده امریکا بارها از

تهران خواسته‌اند در مورد زودن ابهامات موجود در برنامه هسته‌ای‌اش اقدام کند. در مقابل، ایران علاوه بر ادامه همکاری مجدانه با ژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ابتکار عمل‌های در شکل دعوت اخیرش از نمایندگان کشورهای گوناگون برای دیدار از مراکز حساس اتمی‌اش سامان می‌دهد. دعوت ایران از نمایندگان کشورهای خاورمیانه به‌ویژه مصر پاسخ به این کوشش ایالات متحده امریکا برای وحشت‌افزینی در میان کشورهای منطقه است. دوم آنکه در مجموع ملاحظه می‌شود که هم امریکا و هم اتحادیه اروپا در واکنش به این ابتکار عمل‌های ایران دچار سردرگمی شدند، تا آنجا که واکنش‌های آنان گاهی شکل متناقضی به خود می‌گیرد زیرا این کشورها به صورت پیوسته از این می‌خواهند گام‌هایی در جهت زودن ابهامات موجود در برنامه هسته‌ای‌اش بردار اما هنگامی که تهران گام‌هایی فراتر از سطح انتظار آنان برمی‌دارد و درهای تاسیسات اتمی خود را حتی به روی همسایگان سایر کشورها می‌گشاید، واکنش منظومه غربی از روند منطقی اعتمادسازی خارج شده و به مربع اول جدول جابجایی پیوهده بازمی‌گردد.

چنان که در بند فوق اشاره شد، منظومه غربی از پذیرش مدل‌های منطقی حل و فصل یک بحران نظرمی‌هرود. این امرچون نیاز اشاره به دو نکته محوری ضروری است؛ یکی اینکه اینجا نیز اشتباه در تفسیر مذاکرات خود با کشورهای ۵+۱ روی ضرورت بقای پرونده هسته‌ای‌اش در سازمان بین‌المللی انرژی هسته‌ای تأکید کرده و می‌کند. اما کشورهای غربی و در راس آنان ایالات متحده امریکاهم‌ای دیگری در روند مذاکرات می‌پیمایند که عمدتاً به موضوع بحران روابط واشنگتن و تهران ختم می‌شود. و هنگامی که ایران با هدف اعتمادسازی ابتکار عمل‌هایی از قبیل دعوت از نمایندگان این کشورها و دیگر کشورهای به گفته امریکا وحشت‌زده منطقه خاورمیانه برای دیدار از تاسیسات اتمی‌اش ارائه می‌کند، منظومه غربی به مربع اول موضوع یعنی ضرورت بقای پرونده هسته‌ای ایران در چارچوب ژانس بین‌المللی انرژی اتمی بازمی‌گردد. دوم آنکه کشورهای غربی به طور روزنه و به صورت گرمی اورانیوم کمتر غنی‌شده ایران را وزن کرده و نسبت به ذخیره آن در ایران و ضرورت مبادله آن با کشورهای عضو ۵+۱ هشدار می‌دهند اما هنگامی که با ابتکار عمل‌های ایران در شکل انعقاد موافقتنامه سه‌جانبه ایران، ترکیه و برزیل در ۱۷ ماهه ۲۰۱۰ مبنی بر تبادل سوخت اتمی مواجه می‌شود، اهمیت موضوع اصلی نگران ساز غرب یعنی ۱۲۰۰ کیلوگرم اورانیوم کم‌ترغنی‌شده در حد عدم پذیرش موافقتنامه سه‌جانبه تهران تقلیل می‌یابد. این نحوه برخورد منظومه غربی با این روند حل و فصل برنامه هسته‌ای ایران را جز با به کارگیری عبارت «سردرگمی پیشرفته» کشورهای غربی در پذیرش بدیهیات روش‌های اعتمادسازی ایران نمی‌توان تفسیر کرد. حال اگر تهران از خواست کشورهای ۵+۱ مبنی بر بقای این موضوع دیدار و بازرسی تاسیسات حساس اتمی‌اش در مقابل ژانس بین‌المللی انرژی اتمی استقبال کند و بر لزوم این رویکرد از جمله انتقال پرونده هسته‌ای‌اش از شورای امنیت به چارچوب حقوقی و فنی ژانس تأکید ورزد، بی تردید کشورهای غربی ساز دیگری خواهند نواخت.

کوشش و تلاش مجدانه و اعطای پارای از امتیازات (در برخورد با چین) و انصراف از پسمایزات امتیازات (در برخورد با روسیه در شکل تغییر برنامه استقرار سپر موشکی در شرق اروپا) موفق به ایجاداجماع جهانی به ویژه در میان اعضای دائمی شورای امنیت حول برنامه هسته‌ای ایران شده و قصد ندارد از این موقعیت هزینه‌بر خودست بردارد، مگر آنکه پایداری توام با ابتکار عمل‌های ایران به ژوئیه پیش برود که رخنه دیپلماتیک در صف دوم و سوم کشورهای همسوار امریکا در منطقه و جهان (از قبیل موافقتنامه سه‌جانبه تهران و دعوت اخیر از نمایندگان کشورهای گوناگون برای مشاهده پاکیزگی برنامه هسته‌ای ایران) به تدریج منجر به تشکیل اجماع موازی منطقه‌ای و بین‌المللی شده و این اجماع موازی در نهایت به ایجاد شکاف در صف‌آرایی مورد نظر ایالات متحده امریکا منتهی شود. در این صورت می‌توان گفت که پایداری ایران در مواضع اتمی‌اش برغم همه تحریم‌های چندجانبه و تاج‌بجه منظومه غربی ثمربخش بوده است.

چندشمار چالش جدیدی در کشورهای ۵+۱ بر پی ابتکار عمل اخیر تهران مبنی بر دعوت از نمایندگان کشورهای غربی و خاورمیله و نیز پافشاری تهران روی ایجاداجماع موازی به منظور مقابله با اجماع مورد نظر ایالات متحده به ویژه اگر به توافقی بر سر تبادل سوخت اتمی با روش‌ها و ابتکار عمل‌های پیشینهای ایران منجر شود،مثبت ارزیابی می‌شود.نست دوم ایران با کشورهای ۵+۱ از استابلو یکی از نمایندگان مهم ارزیابی کم و کیف و تفاسیلاتی این چندمذاکره تلقی می‌شود زیرا در حال حاضر ایران با سبیدی از ابتکار عمل‌های متنوع و اعتمادساز به دیدار و مذاکره و مجموعه وین با کشورهای ۵+۱ می‌رود در حالی که طرف مقابل با سردرگمی آشکار از توانایی یا آمادگی برای تعامل مثبت با ساز و کارهای معقول و منطقی اعتمادسازی عاجز است.

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی

آیت‌الله‌عظمی